

Гордана Камчева * Лидија Камчева-Панова

ПРИРАЧНИК

ПРВА ПОМОШ ЗА НАСТАВНИЦИ

**ПРИРАЧНИК
ПО ПРВА ПОМОШ
ЗА НАСТАВНИЦИ**

**М-р д-р Гордана Камчева
Д-р сци Лидија Камчева Панова**

Штип

ПРИРАЧНИК ПО ПРВА ПОМОШ ЗА НАСТАВНИЦИ

Автори:

**М-р д-р Гордана Камчева
Д-р сци Лидија Камчева Панова**

Издавач:

Општинска организација на Црвен крст - Штип

Рецензенти:

**Проф. д-р Никола Камчев
Проф. д-р Кирил Цацков**

Лектура: проф. Весна Ристова

Дизајн на корицата: Никола Опашинов

Печати:

Тираж: 150 примероци

**Овој труд го посветуваме на нашата внука и
ќерка Мила Панова**

СОДРЖИНА

- Предговор
- Извадок од рецензијата на прирачникот по прва помош за наставници
- 1. Прва помош
 - 1.1 Средства за укажување прва помош
 - 1.2 Должност за укажување прва помош
 - 1.3 Пристап и преглед на повредениот
 - 1.4 Постапка со облеката на повредениот
- 2. Состојби кај кои се укажува итна, неодложна и приоритетна прва помош
 - 2.1 Бессознание
 - 2.2 Престанок на дишењето
 - 2.3 Престанок на работата на срцето
 - 2.4 Задолжување со страно тело во дишните патишта
 - 2.5 Крварење
 - 2.6 Шок
- 3. Механички повреди
 - 3.1 Рани
 - 3.2 Скршеници на коски
 - 3.3 Повреди на зглобовите
- 4. Топлотни повреди
 - 4.1 Изгореници
 - 4.2 Сончаница
 - 4.3 Топлотен удар
 - 4.4 Смрзнатини
 - 4.5 Општо оладување
- 5. Хемиски повреди

- 6. Повреди на делови од телото со посебен третман
 - 6.1 Повреди на главата и мозокот
 - 6.2 Повреди на окото
 - 6.3 Крварење од нос
 - 6.4 Крварење од уста
 - 6.5 Крварење од уво
 - 6.6 Надорешни тела во нос
 - 6.7 Страно тело во надворешен ушен канал
 - 6.8 Повреди на заби
 - 6.9 Прва помош при срцев удар
 - 6.10 Прва помош при мозочен удар
- 7. Потопување и давање во вода
- 8. Удар од електрична струха
- 9. Удар од гром или молња
- 10. Труења и видови труења
 - 10.1 Труење со печурки (мицетизам)
 - 10.2 Труење со храна
 - 10.3 Прва помош при труење со издувни гасови
 - 10.4 Труење со киселини или бази
 - 10.5 Труење со лекови
 - 10.6 Труење со животински отрови
 - 10.7 Каснување од домашни и диви животни
 - 10.8 Каснување од човек
 - 10.9 Убод од пчела, оса или стржен
 - 10.10 Убод од комарец
 - 10.11 Каснување од пајак
 - 10.12 Каснување од змија
 - 10.13 Каснување од крлежи
 - 10.14 Итна помош на плажа: медузи, морски еж, морски пајак
- 11. Нега на болен и повреден
 - 11.11 Транспорт на повреден

12. Покачена телесна температура
13. Заразна жолтица
14. Осипи и осипни трески
 - 14.1 Морбили-ситна сипаница
 - 14.2 Варичела-овча сипаница
 - 14.3 Рубеола
 - 14.4 Заразни заушки-Parotitis epidemika
 - 14.5 Шарлах-Scarlatina
15. Настинки, вирусни и грип
16. Алергии
17. Епилепсија
18. Хемофилија
19. Шуга-Scabies
20. Шеќерна болест - Diabetes mellitus
21. Вошливост - Pediculosis
22. Користена литература

ПРЕДГОВОР

Потребата од прва помош може да се случи во било кое време и на било кое место. Првата помош е значаен дел од секојдневниот живот, дома, на работа, во училиштата или во тек на слободните активности.

Првата помош претставува многу повеќе од знаење и вештини. Општинската организација на Црвен крст – Штип ја промовира првата помош како акт на хуманост, а со тоа и клучна одговорност за секој човек кој преку дадена квалитетна и навремена прва помош може да спаси човечки живот.

Општинската организација на Црвен крст - Штип повеќе десетици години организира обука на населението за давање прва помош. Преку курсевите за теоретската и практична обука на кандидатите за возачи на моторни возила, вработени во работните организации и општата популација овозможува квалитетна едукација за укажување на прва помош. На тој начин се намалуваат компликациите од повредите, а се зголемува безбедноста на граѓаните.

Повредите во предшколската и школската возраст најчесто се како последица на различни падови во текот на слободни игри, тепачки, разни сообраќајни незгоди при што се појавуваат животни загрозени состојби, губење на свест, престанок на дишењето и работата на срцето, крвавење, шок, загушување, рани, скршеници на коски, шинување, исчашување, пригмечување, термички повреди, повреди на делови на телото со посебен третман, труења, каснувања итн.

Одложувањето на третманот за само неколку минути може да значи смрт. Секоја индивидуа треба да знае да укаже основна заштита до пристигнување на службата за итна медицинска помош.

Предшколските и школските деца се особено склони кон покачување на телесната температура, вирусни инфективни заболувања, осипи и осипни трески, настинки, вироzi, грип, алергии, шуга, вошливост и сл. поради што секој наставник потребно е да ги знае и препознае почетните знаци и симптоми, како и навремено да превземе соодветни мерки и постапки за надминување на истите.

Оваа книга им ја посветивме на наставниците на кои, се надеваме, ќе им биде корисна во изнаоѓањето начини и техники во првата помош и неа на нивните ученици, колеги, роднини и општата популација.

Постојаната фокусираност на наставниците врз добрата здравствена состојба на нивните ученици, ни беше инспирација да ве обезбедиме со алатка која ќе ги олесни предизвиците на работењето и укажувањето прва помош.

Прирачникот првенствено го наменивме за наставници во предшколски (градинки) и школски установи (основни и средни школи), детски домови, за родители, за тренери на спортски клубови, за туристички работници и за општата популација.

Автори